

Temeljem članka 52. stavka 2. Zakona o obrtu ("Narodne novine" br.77/93), po prethodno pribavljenom mišljenju Hrvatske obrtničke komore, ministar gospodarstva donosi :

PROGRAM

MAJSTORSKOG ISPITA ZA ZANIMANJE - MAJSTOR ZLATAR

I.

Majstorski ispit sastoji se od zajedničkog dijela koji obuhvaća potrebna znanja neophodna za bavljenje obrtom i poduzetništvom i posebnog dijela koji se odnosi na svako zanimanje posebno.

II.

Na zajedničkom ispitu, ispitna pitanja formuliraju se iz slijedećih ispitnih područja:

1. Gospodarstvo i pravni propisi
2. Osnove podučavanja naučnika

III.

Područje gospodarstva obuhvaća slijedeće programske cjeline:

- a) Osnovna pitanja osnivanja obrta, naročito analiza tržišta i mjesta, pravni oblik, veličina obrta;
- b) Organizacija obrtničke radionice, naročito priprema rada i odvijanje posla, upotreba materijala i skladište, oblici racionaliziranja, uprava, utjecaja automatizacije na organizaciju rada u obrtu ;
- c) Organizacija osoblja, popunjavanje radnih mjesta, pitanja rukovođenja i društvena klima u obrtničkoj radionici;
- d) Ekonomski/rentabilni zadaci u obrtničkoj radionici naročito kupnja, proizvodnja, repacaturne usluge, usluge, trgovačka djelatnost, prodaja, reklama, servisna služba, međuobrtnitka suradnja, naročito zadrugarstvo;
- e) Financijsko ekonomska osnovna pitanja, naročito obrtnička financijska ekonomija i njezine funkcije, financijsko planiranje, platni i kreditni promet, vrste financiranja, štedno-kreditne zadruge i druge mjere za unapređenje obrta;
- f) Mjere za unapređenje obrta, naročito stručno savjetovanje, poduka izvan obrtničke radionice i usavršavanje;
- g) Knjigovodstvo i bilanca, naročito knjigovodstvo, imovinski pregled, inventura, procjena kao i račun dobitka i gubitka, vođenje knjiga i centralna obrada podataka u obrtništvu;

h) Obračun troškova, posebno iskazivanje pojedinačnih troškova, ukupnih troškova kao i kalkulativnih troškova u kalkulativnoj marži, kalkulativne šeme, prethodna i naknadna kalkulacija;

i) Rentabilno iskorištenje knjigovodstva, završnog obračuna i obračuna troškova, računa karakterističnih vrijednosti, naročito obračuna likvidnosti, obračuna za pokriće investicija, usporedbe ekonomskih pokazatelja.

IV.

Područje pravnih propisa obuhvaća slijedeće programske cjeline :

- obavljanje obrta (stjecanje uvjeta, otvaranje obrta, poslovanje obrta, prestanak obrta),
- obrazovanje i osposobljavanje za bavljenje obrtom,
- organiziranost obrta,
- građansko pravo, pravo opomena i prinudnog izvršnog postupka,
- trgovačka društva,
- pravo na rad, naročito pravo na radni ugovor, statut poduzeća, tarifni pravilnik, radno vrijeme i godišnji odmor, zaštitu na radu i pravni postupak pred sudom za radne sporove (Zakon o radu),
- pravo na socijalno i privatno osiguranje, naročito pravo na zdravstveno, penziono, pravo na osiguranje u slučaju nesreće, pravo na osiguranje života, stvari, osiguranje od odgovornosti, starosnu penziju samostalnih obrtnika,
- pravo na stvaranje imovine,
- porezni sustav

vrste poreza, naročito porez na promet, poslovni porez, porez na dohodak, porez na dobit, porez na dodanu vrijednost, porez na plaće, porez na imovinu, nasljedstvo i poklone ;

porezni postupak, naročito termini oporezivanja, postupak za utvrđivanje vjerodostojnosti porezne prijave, odgoda plaćanja poreza, oslobađanje od poreza i korištenje pravnih sredstava;

- obrt u privredi i društvu, razvoj, izgradnja i zadaci obrtničke komore, gospodarske komore, udruženja cehovske organizacije,
- pravne osnove za stručno obrazovanje,
- bitne odredbe sustava koje se odnose na obrazovanje, zakona o stručnom obrazovanju i zakona o obrtu, pravni odnosi između učenika i poslodavaca, ugovor o naukovanju.

V.

Iz područja osnova podučavanja naučnika ispitanik mora pokazati znanje iz slijedećih područja:

1. Osnovna pitanja stručnog obrazovanja (zadaci i ciljevi ovog obrazovanja, ravnopravnost šansi, mobilnost i uspon, veza obrazovanja i tržišta), stručne škole i obrtničke radionice kao mjesta stručnog obrazovanja, zadaci i odgovornost stručnog učitelja.

2. Planiranje i provođenje obrazovanja (sadržaj obrazovanja, ciljevi i zadaci, okvirni planovi i programi, ispitni zahtjevi...

Izvedbeni i operativni programi, uvjeti za realizaciju nastave, utvrđivanje obrazovnog plana obrtničke radionice...

3. Suradnja obrtnička radionica - škola (nastavni postupci, sredstva i pomagala, metode poučavanja, ocjenjivanje i vrednovanje, timski rad).

4. Mladi u obrazovanju

(potreba i značenje stručnog obrazovanja za mladu generaciju, tipične razvojne pojave i način ponašanja u mladenačkoj dobi, motivacija kao faktor napredovanja, grupnopsihološki način ponašanja, utjecaj okoline, socijalno i praktično ponašanje mladih, odgojne teškoće, psihološka pomoć mladima, zdravstvena zaštita, zaštita od nesreća na radu.

VI.

Okvirni sadržaji programskih cjelina navedeni u poglavljima III., IV. i V. osnova su za oblikovanje ispitnih pitanja na majstorskim ispitima.

VII.

Posebni dio ispita obuhvaća praktična i teoretska stručna znanja neophodna za samostalno obavljanje obrta u određenom zanimanju i to za zanimanja objavljena u "Popisu vezanih obrta i zanimanja" označena u rubrici "Šifra, naziv zanimanja i stupanj stručne spreme" brojem 2. (Pravilnik o vezanim i povlaštenim obrtima "Narodne novine" br. 31 od 9. svibnja 1995. g).

VIII.

Programske cjeline stručno-teoretskog i praktičnog dijela ispita za navedena zanimanja obuhvaćaju:

a) praktični dio ispita

b) neophodna stručno teoretska zanimanja za vješto obavljanje poslova primjerenih obrtu.

IX.

Ispitni sadržaj za majstorski ispit za zanimanje majstor zlatar, koje je u skladu s Pravilnikom o vezanim i povlaštenim obrtima ("Narodne novine" br. 31/95) označeno šifrom 73130, je:

MAJSTOR - ZLATAR

1. Područja rada

- izrada lanca iz plemenitih metala i slitina,
- izrada i montaža ukrasnih okvira i okvira nakita,
- izrada nakita i dijelova nakita ručnim alatima,
- izrada dijelova nakita ljevanjem,
- izvođenje radova iz draguljarske tehnike,
- održavanje lanaca, nakita i dragulja,
- izbor, rukovanje i skladištenje plemenitih metala i organskih materijala,
- ispitivanje i mjerenje dimenzija, oblika, masa i svojstava materijala.

II. Sadržaji ispita

1. Praktični dio ispita

Na praktičnom dijelu majstorskog ispita, ispitanik izrađuje jedan ili više zadataka izrade, popravaka ili ispitivanja na lancima, nakitu ili draguljima i njihovim dijelovima.

Praktični radovi su obuhvaćeni područjem rada majstora zlatara.

Praktičan rad obuhvaća :

- održavanje i popravak lanaca, nakita i dragulja, rastavljanje, sastavljanje i ispitivanje dijelova i udešavanje cjelovitih sklopova,
- izradu zlatarskih dijelova od žice, lima, kovanjem i lijevanjem,
- sastavljanje dijelova nakita i dragulja,
- ispitivanje sastava i kvalitete plemenitih metala,
- skladištenja i rukovanja plemenitim metalima i organskim materijalima, prema svjetskim propisima,
- izradu kopči, okvira i drugih dijelova nakita,
- izradu nacрта za šablone, naprave i kalupe,
- proračun utroška materijala, pomoćnih materijala i dijelova.

Pri izradi praktičnog dijela ispita, ispitanik se mora pridržavati propisanih mjera zaštite pri radu i zaštite okoliša, te ostalih uvjeta, koje mu odredi Ispitna komisija,

2. Sadržaji majstorskog ispita neophodnih za vješto obavljanje poslova primjerenih obrtu

2.1. Materijali

- osnovna ispitivanja tehničkih materijala (čvrstoća, tvrdoća, promjenjivost oblika, otpornost protiv korozije i sl.),
- željezni i obojeni metali, svojstva i primjena,
- plastični materijali, izbor, svojstva i primjena,
- goriva i maziva za radne strojeve i uređaje, izbor i svojstva,
- pogonski i pomoćni materijali, tekućine za hlađenje, sredstva za čišćenje, sredstva za zaštitu od korozije, sredstva za spajanje zavarivanjem, lemljenjem, ljepljenjem i sl.
- plemeniti metali, nalazišta, dobivanje, svojstva i primjena,
- slitine plemenitih metala, sastav, svojstva i primjena,
- drago kamenje, struktura, svojstva i primjena,
- organski ukrasi materijali, njihova imitacija, vrsta, svojstva i uporaba.

2.2. Estetika

- estetika, dizajn, zanat, umjetnost,
- moda i faktori koji utječu na modu,
- formativni faktori dizajna (sklad forme i sadržaja, estetski principi, forme, utjecaj prirode na dizajn i sl.)
- svjetlost, svjetlosne pojave, boje i njihov značaj u zlatarstvu,
- psihološki i sociološki čimbenici izbora nakita,
- poznavanje povijesnog pregleda razvoja zlatarstva i budućih trendova,
- kreiranje modela zlatarskih proizvoda.

2.3. Konstrukcija zlatarskih proizvoda

- osnovni zahtjevi na mjere i oblike nakita i dijelova s obzirom na namjenu i zakonske zahtjeve,
- utvrđivanje i mjerenje vanjskih mjera zlatarskih proizvoda,
- osnovni proračuni tlaka, sile, radnje, broja okretaja, brzine i snage,

- osnovni proračuni kontrole čvrstoće nosača,
- skiciranje i čitanje tehničko-tehnoloških dokumenata, kataloga i uputa o sastavu pojedinih sklopova i dijelova zlatarskih proizvoda,
- konstruiranje krojeva, naprava i kalupa u zlatarstvu,
- skiciranje oblika olovkom i bojama,
- uporaba računala i korisničkih programa iz zlatarske tehnike,
- utvrđivanje utroška materijala i dijelova za popravak nakita.

2.4. Tehnologija izrade i održavanje nakita

- organiziranje procesa rada u zlatarskoj radionici,
- izračunavanje utroška vremena, materijala, dijelova i sklopova, energije i izračunavanje kapaciteta radionice,
- planiranje rada, raspoređivanje poslova, praćenje i analiza operativnog plana,
- pregled nakita, dijagnosticiranje i utvrđivanje oštećenja,
- proces izrade i popravaka dijelova i sklopova zlatarskih proizvoda,
- proces rastavljanja i sastavljanja dijelova i sklopova,
- podmazivanje i hlađenje na radnim strojevima i uređajima,
- nosači i vezni elementi, oštećenja i njihovo otklanjanje,
- procesi oplemenjivanja i zaštite površina,
- procesi toplinske obrade metala,
- sustavi pročišćavanja otpadnih štetnih tvari,
- klimatski i drugi uvjeti zdravog i sigurnog rada u radionici, zaštita radnog i vanjskog okoliša.

2.5. Strojevi i uređaji

- poznavanje osnovne građe i funkcije strojeva i uređaja u zlatarskoj radionici,
- radni i ručni strojevi i alati za obradu i montažu,
- uređaji za toplinsku obradu metala,
- uređaji snabdijevanja radionice energijom,
- uređaji za mjerenja u zlatarskoj tehnici,
- specijalni alati, naprave i uređaji za popravke mehaničkih oštećenja nakita,

- čuvanje i tekuće održavanje strojeva i uređaja,
- zaštitne mjere pri radu s pojedinim strojevima i uređajima.

Klasa:311-01/95-01/526

Urbroj: 526-01-95-7

Zagreb, 27. studenoga 1995.

Ministar

Daror Štern, dipl. ing., v. r.